

Minder sleutelen met Forrez Hydrovarial

Bij dubbellucht in ruggenteelt is een grotere doorlaat tussen de cultuurwielen nodig dan bij volveldsteelten.

In 2006 introduceerde De Hoeve Banden hiervoor een hydraulisch verstelbare constructie, de Forrez Hydrovarial.

Voor het snel en eenvoudig kunnen wisselen van spoorbreedte ervaren gebruikers als het grote pluspunt.

Trekken worden steeds zwaarder. Om verdichten van de grond tegen te gaan, is het noodzakelijk om voldoende draagkracht te behouden. In rijenteelt, zoals de teelt van aardappelen en suikerbieten, komt het daardoor vaak voor dat dubbellucht op rijenafstand wordt gemonteerd of dat alleen op een andere spoorbreedte wordt gereden. Gangbare afstanden in Nederland zijn 50 en 75 cm, maar in België komt ook vaker 45 cm voor. Voor de montage van dubbellucht cultuurbanden werken alle fabrikanten – Forrez (moederbedrijf van De Hoeve Banden en Wielen), GS en Molcon – met overcenter sluitingen. Als het buitenste wiel op zijn plek is gerold, vraagt het aansluiten niet veel tijd meer. De ene fabrikant maakt gebruik van een zware centrale koppeling en nokken in de velgen of profielen in de koppelstukken om de velgen ten opzichte van elkaar te fixeren, terwijl andere fabrikanten beide

delen met overcenter koppelingen op de buitenkant met elkaar verbinden, en door een lichte verdraaiing van het dubbellucht-wiel bij het wegrijden ontstaat een stijve verbinding. Voor een grotere doorlaat tussen de cultuurwielen heeft elke fabrikant wel een constructie bedacht. Bij GS bestaat die uit gewalste afstandsringen waarbij de doorsnee van het deel boven de rug met 25 cm is teruggebracht. Molcon maakt gebruik van wielschijven met daaromheen cilindrische bussen van kleinere doorsnede en een verandering op beide kopdelen. Bij beide principes zijn voor elke spoorbreedte tussenstukken van passende lengte nodig. Het blijft echter allemaal sleutelwerk wat veel tijd en arbeid vraagt. Dat geldt niet voor de hydraulisch verstelbare constructie van De Hoeve.

Kostenbesparend

Om het wisselen naar verschillende gewassen te vergemakkelijken, heeft Forrez

hydraulisch verstelbare cultuurwielen ontwikkeld, genaamd Hydrovarial. Deze zijn in drie verschillende typen verkrijgbaar: enkelwiel (Mono), dubbellucht (Twin) en driedubbellucht (Tripple). Deze laatste is nog nooit verkocht en De Hoeve verwacht ook niet dat dit in Nederland voor zal gaan komen. Optioneel kan de dubbellucht zo uitgevoerd worden dat beide wielen regelbaar zijn in plaats van alleen het binnenwiel (Twin+). Het concept van de Mono uitvoering is ontstaan in samenwerking met akkerbouwer Gilissen uit Oeffelt. Inmiddels zijn er een tiental gebruikers in Nederland, Frankrijk, België en Duitsland. Een ervan is Rik Hidding uit Orvelte die een 280 hectare groot akker- en tuinbouwbedrijf heeft in Polen. Hij heeft twee jaar ervaring met het Twin+ systeem bij de teelt van aardappelen, pastinaken, lupinen en pompoenen. Wegens een wijziging in het bouwplan zijn de Hydrovarial banden nu niet meer in gebruik. Zowel Jilissen als Hidding noemt het gemak van het snel en eenvoudig kunnen wisselen van spoorbreedte een groot pluspunt. Dat maakt de meerprijs van dit systeem ten opzichte van mechanische verstelling goed. Geert Jilissen: “De prijs van de constructie is pittig, maar het alleen kunnen verstellen van de spoorbreedte zonder afhankelijk te zijn van anderen is ook iets waard. Voorheen had ik twee trekkers en twee sprouiten terwijl ik nu met één trekker en één spuit afkan. Op dat gebied werkt dat ook wel kostenbesparend.”

Van de grond

Om de spoorbreedte te verstellen is het noodzakelijk dat het wiel vrijkomt van de grond. Geert Jilissen maakt hiervoor gebruik van een krik, maar ook is het mogelijk om met

▲ Met de Hydrovarial kun je snel en eenvoudig wisselen van spoorbreedte. Het spaart bij Jilissen een trekker en spuit uit.

één wiel op een blok te rijden zodat het andere vrij komt van de grond. De twee hydrauliekslangen worden aangesloten op de trekker en de Hydrovarial. Via de ventielen worden de wielen op de juiste plaats gezet. Op het Twin+ systeem zitten echter vier in plaats van twee ventielen aan iedere kant. Dit komt niet ten goede aan de gebruiksvriendelijkheid, aldus Rik Hidding. “De ventielen zijn niet makkelijk bereikbaar en je moet er veel aansluiten. Ik had er liever een driewegkraan tussen gehad.” Ook Geert Jilissen had in het begin problemen met de hydrauliek. “Deze zijn toen vervangen door schroefkoppelingen, dit werkt prima.” De leverancier geeft aan dat het tegenwoordig ook mogelijk is om ze er met een kraan tussen te krijgen.

Zwaar en één kant

Geert Jilissen noemt twee kleine minpunten van het systeem: “De velgen zijn erg zwaar en het gewicht ligt aan één kant. Hoewel ik een bandenwisselaar als hulpmiddel gebruik, zijn het geen gemakkelijke dingen om eraan en eraf te schroeven aan het begin en het einde van het spuitseizoen. Een tweede minpunt is dat het voorwiel van de trekker niet is uitgerust met Hydrovarial. Dit was oorspronkelijk wel de bedoeling, maar er was niet genoeg ruimte om de cilinders kwijt te kunnen. Nu zit daar een mechanische verstelling.” De fabrikant geeft aan dat Hydrovarial geschikt is voor velgen vanaf 36 inches, anders past de trommel met hydrauliek en geleiders er niet in. **LM**

Gebruiker en cijfers

Geert Jilissen heeft in Oeffelt een gemengd bedrijf met akkerbouw en vleeskuikens. Op circa 80 hectare verbouwt hij aardappelen, bieten, maïs en tarwe die hij gebruikt als voer voor de kuikens. Daarnaast doet hij loonwerk op het gebied van gewasverzorging, vooral sprouiten en kunstmest strooien. De grondsoort varieert van zeer zware rivierklei tot lichte zandgrond. In 2007 kocht hij als eerste in Nederland de Hydrovarial Mono, de variant met één hydraulisch uitschuifbaar wiel die zowel op de trekker als op de spuit is gemonteerd.

Type	Brutoprijs (euro)	Spoorbreedtes (m)
Hydrovarial Mono	10.000	Maximaal 25 cm uitschuifbaar naar gewenste spoorbreedte
Hydrovarial Twin	11.500	1,5 – 3 (aardappelen) 2 – 3 (bieten, 50 cm afstand)
Hydrovarial Twin +	14.000	1,5 – 3 (aardappelen) 1,8 – 2,7 (bieten, 45 cm afstand) 2 – 3 (bieten, 50 cm afstand)
Hydrovarial Tripple	Op aanvraag	Samentrekken tot maximaal 3 m

▲ Bij de velgen van Jilissen zaten er na een seizoen enkele scheurtjes in bij de bevestigingspunten. Deze zijn in de fabriek in België verstevigd.

▲ Beursmodel van de Hydrovarial Twin, een dubbellucht versie.